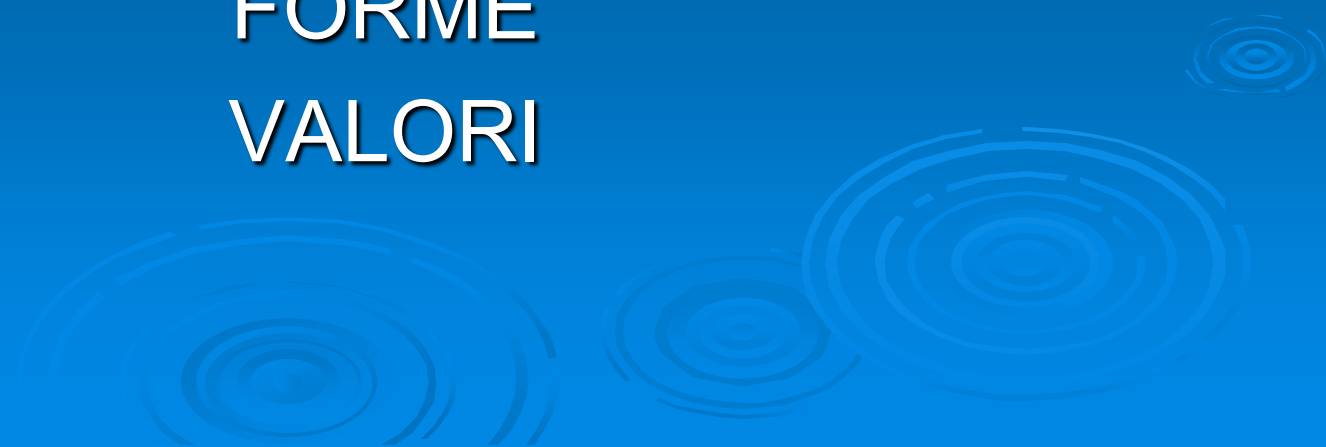

NUMERALUL

CLASIFICARE

FORME

VALORI

DEFINIȚIE

Este partea de vorbire flexibilă care exprimă numărul obiectelor și ordinea lor, prin numărare.

CARDINAL

Arată numărul obiectelor.

Forme:

- **simple**: unu (una), doi (două), trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece, sută, mie, milion, miliard
- **compuse**: unsprezece, nouăsprezece, douăzeci, treizeci și unu, două sute etc.

VALORI:

- *substantivală* – se comportă ca un substantiv, având funcțiile sintactice ale acestuia:

Patru lipsesc.

- *adjectivală* – determină un substantiv (se acordă cu acesta în gen, număr, caz), având funcția sintactică de atribut adjectival:

Patru elevi lipsesc.

OBSERVAȚII

- Numeralele de la douăzeci în sus au doar *valoare substantivală*, chiar dacă sunt urmate de un substantiv. Acest substantiv este legat de numeral prin prepoziția simplă *de* și are funcția sintactică de *atribut prepozițional*: Au venit douăzeci și doi de elevi.

ORDINAL

Arată ordinea obiectelor într-o înșiruire.

Forme:

- *primul, prima, primii, primele*
- *întâiul, întâia, întâii, întâile*
- *cel dintâi, cea dintâi, cei dintâi, cele dintâi*
- *al / a / ai / ale* (articol posesiv-genitival) + *numeral cardinal* + *-lea / -a* (articol hotărât): *al patrulea, a patra*

VALORI:

- *substantivală* — se comportă ca un substantiv, având funcțiile sintactice ale acestuia:

Al patrulea a plecat.

- *adjectivală* - determină un substantiv (se acordă cu acesta în gen, număr, caz), având funcția sintactică de atribut adjectival:

Al patrulea elev a plecat.

COLECTIV

Arată însoțirea mai multor obiecte.

Forme:

➤ *simple*: amândoi, amândouă, ambii, ambele

➤ *compuse*:

tus- + numeral cardinal: tuspatri

câte + și + numeral cardinal: câteșipatri

toți / toate + numeral cardinal: toți patri, toate patri

VALORI:

- *substantivală* – se comportă ca un substantiv, având funcțiile sintactice ale acestuia:

Amândoi au plecat.

- *adjectivală* - determină un substantiv (se acordă cu acesta în gen, număr, caz), având funcția sintactică de atribut adjectival:

Ambele eleve au plecat.

FRAȚIONAR

Exprimă o parte dintr-un întreg.

Forme:

- *simple*: sfert, jumătate
- *numeral cardinal* + *-ime* (sufix): pătrime, zecime
- *alte*: șase procente, 6%, patru pe cinci, $\frac{4}{5}$

VALOARE *substantivală* – se comportă ca un substantiv, având funcțiile sintactice ale acestuia:

A împărțit tortul în **optimi**.

MULTIPLICATIV

Arată în ce proporție crește cantitatea sau calitatea.

Se formează astfel:

în-/îm- (prefix)+*numeral cardinal*+ *-(i)t* (sufix):

întreit, împătrit, înmiit

! Sinonime neologice: *dublu, triplu*

VALORI:

- *adjectivală* - determină un substantiv (se acordă cu acesta în gen, număr, caz), având funcția sintactică de atribut adjectival:

A câștigat o sumă **întreită**.

- *adverbială* — se comportă ca un adverb:

A câștigat **întreit**.

DISTRIBUTIV

Exprimă repartizarea precisă a obiectelor în timp și spațiu.

Se formează astfel:

câte (adverb) + *numeral cardinal*:

câte două, câte opt

VALORI:

- *substantivală* – se comportă ca un substantiv, având funcțiile sintactice ale acestuia:

Au dat cadouri la **câte cinci**.

- *adjectivală* - determină un substantiv (se acordă cu acesta în gen, număr, caz), având funcția sintactică de atribut adjectival:

Au primit **câte trei** bomboane.

- *adverbială* — se comportă ca un adverb:

Au venit **câte patru**.

ADVERBIAL

Arată repetarea unei acțiuni / calități / cantități.

Forme:

- *o dată*
- *de* (prepoziție) + *numeral cardinal* + *ori* (substantiv):
de două ori, de paisprezece ori

VALOARE *adverbială:*

A dost la munte **de patru ori**.